

. Ἀπὸ τὴν Ποντιακὴ λαογραφία

. Σ Η Μ Α

Ο.- Κάθε τραγούδι ποντικὸ καὶ μιὰ ἐκδήλωση τῆς εὐγενικῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ μας.-Τὴν ἐκπομπή αὐτὴ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης Στὴ λύρα ὁ Γεώργιος Κουσίδης καὶ ὁ Γιωργούλης Κουγιουμτζίδης.-

. τὸ σῆμα σφίρνει

Ο.- Μὲ εὐαισθησία σὲ κάθε τραγούδι τοῦ ὁ λαὸς μας τῆς ψυχῆς τοῦ τὴν εὐγένεια φανερώνει.Μὲ ὑπερηφάνεια ἡ λαϊκὴ ψυχὴ στέκει μπροστὰ σὲ κάθε σπουδαῖο περιστατικὸ τῆς ζωῆς.Καὶ θαυματουργεῖ ὁ λαὸς μὲ τὸν ἥρωισμό του,ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν σωτηρία τῆς πατρίδας,γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν,γιὰ τὴν πίστη.Γίνεται ἀκόμη μεγαλουργὸς δημιουργὸς ὁ λαὸς στὸν στίβο τῶν μεγάλων καὶ ὠραίων ἔργων,χωρὶς τὸν ὑπολογισμό τῶν θυσιῶν,ποὺ ἀπαιτοῦνται συνήθως σὲ παρόμοιες περιπτώσεις.Καὶ ὅταν πρόκειται γιὰ ἀνθρωπισμὸ,πάλι τοῦ λαοῦ ἡ προσφορὰ εἶναι πολὺτιμη.Μὰ καὶ στὰ αἰσθήματά του ὁ λαὸς ἔχει ἀνωτερότητα.Μὲ εἰλικρίνεια καὶ συγκίνηση ἐκδηλώνει τὸν ψυχικὸ του κόσμο ὁ λαός.Ἀάτρης τοῦ ὠραίου,ἐξιδανικῆς κεύει τῆς ψυχῆς τοῦ τὸ πάθος καὶ ἐξυφάνει καὶ πᾶνταίνει τὸν σκοπὸ ἑνὸς αἰσθήματος.

Μὲ ἓνα τραγούδι εἰδυλιακὸ θὰ ἀρχίσωμε τὸ σημερινὸ πρόγραμμα.Ἡ ποντιακὴ μοῦσα φάλλει τὴν ὑπέροχὴ ψυχικὴ στάση τῆς λαϊκῆς ψυχῆς. Ὁ νέος παρασύρεται ἀπὸ τὸ ἐρωτικὸ τοῦ πάθος καὶ θέλει νὰ ἐκβιάσῃ σὲ τόπο ἐρημικὸ τὴν ἔμορφη κόρη.Ἐκεῖνη τὸν ξεγελά,ἀντιδρᾷ μὲ τὸν τρόπο της.

"Ἐτερον κι ἡ Λυγερὴ πᾶνδλεν τὸν ποταμόν.

"Ἐτερον ἐπέρνηξεν καὶ ἡ κόρ'·ἡ ἐπόρεσεν

Τῆς ζητάει ἀντάλλαγμα τὴν τιμὴ της καὶ ἐκεῖνη τοῦ ὑπόσχεται στὰ φεῦτλια.Μόλις θὰ προσπεράσῃ πέρα στὸ ποτάμι,ἡ κόρη,ποὺ ἐκβιάστηκε νὰ δώσῃ ὑπόσχεση,θὰ τοῦ ἀρνηθῇ,θὰ ἀρνηθῇ νὰ δώσῃ τὴν τιμὴ της.

Ἀκοῦστε τὸ τραγούδι....

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ'

Ο.- Στὸ τραγούδι τοῦ Μονόγιαννε,μιὰ ποντία ἥρωῖδα ὑπερασπίζει τὸν ἄνδρα της ἀπέναντι στὸ θεριό,ποὺ θέλει νὰ τὸν κατασπαράξῃ,τὸν ὑπερασπίζει σὰν λιόντισσα.Καὶ ἡ ὑπέροχη τούτη στάση τῆς ποντιοπούλας δὲν κατατρομάζει μονάχα καὶ νικᾷ τὸ θεριό,μὰ καὶ τὸ ἐξημερώνει.Τὸ θεριὸ ἐξημερώνεται,συνθηκολογεῖ καὶ μάλιστα προτείνει στὴ γυναῖκα τοῦ Μονόγιαν-

νε να συγγενέψη μαζί του. Λέει ο τελευταίος στίχος του τραγουδιού...

"Ας έν'ο Γιάννες άδελφό μ'καί ή καλή άτ'ή νύφε μ'

Ο ήρωισμός είναι εύγένεια τής ψυχής. Καί ή ποντία ήρωίδα - ή γυναίκα του Μονόγιαννε - πρόβαλε τούτο τόν ήρωισμό μέ τόση μεγαλοπρέπεια.

... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ ...

Ο.- Καί στά ποντιακά λιανοτρούφουδα ή εύγένεια τής λαϊκής ψυχής προβάλλει ανάγλυφη. Μέ ειλικρίνεια καί εύαισθησία χτυπούν οι παλμοί τής καρδιάς των απλών ανθρώπων του λαού μας για μία αγάπη όμορφη, για ένα έρώτα αληθινό.

"Οθεν πώς έλ'αγλήγορα, μή άργεύς καί τυραννείς με
τ'έμόν ή φή όλίγον έν, έβγαίν'κι'άλλο 'κ εύρίκς με

... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ ...

Ο.- Στά τραγούδια τής ξενιτειάς τά ποντιακά, κάθε πόνος γίνεται μαζί μέ τήν νοσταλγία για τόν γυρισμό στην πατρίδα ένας καύμός, όπου καί πάλι ή εύγενική ψυχή του λαού μας αποκαλύπτεται σέ όλο της τό μεγαλείο.

'Ανάθεμά τον π'έχτιζεν τή ξενιτειάς τό όρόμον
ρομαίος πα άν έτονε, νιά πίστ'είχεν, νιά νόμον

... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ ...

Ο.- Ακολουθοούν σιμποί καί τραγούδια από διάφορες περιοχές του Πόντου.
(τρείς σιμποί).

... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ ...

Ο.- 'Η έκπομπή μας τελείωσε. Κοντά σας καί πάλι τό έρχόμενο Σάββατο αύτή τήν ώρα.

... Σ Η Μ Α ...

Κάθε τραγούδι ποντιακό καί μία έκδήλωση τής εύγενικής ψυχής του λαού μας. Αυτό ήταν τό θέμα τής σημερινής μας έκπομπής. Κείμενο Στάθη Εύσταθιάδη. Επιμέλεια του Ιδίου. Στή λήρα ο Γιώργος Κουσίδης καί ο Γιώργος Κουγιουμτζίδης.-

... τό σήμα σβήνει ...